

La reducció del nombre de diputats: una perspectiva federal

Darrerament han sorgit a l'arena política diverses propostes per reduir el nombre de diputats tant del Congrés dels Diputats com del Parlament de Catalunya. En ambdós casos les propostes venen motivades per la situació de crisi econòmica i la necessitat de reduir el nombre de càrrecs públics. Amb anterioritat, però, amb una altra motivació (mitigar els problemes de proporcionalitat del sistema electoral al Congrés dels Diputats) s'havia proposat justament el contrari (augmentar de 350 a 400 el nombre de diputats al Congrés). I és que, efectivament, amb el sistema electoral aplicable al Congrés dels Diputats una reducció del nombre total de diputats implicaria unes circumscripcions provincials força petites -en termes de nombre de diputats- que com a efecte comportaria una gran trava per a la proporcionalitat en la distribució d'escons.

Però deixant a banda les conseqüències d'una reducció de diputats per a la proporcionalitat del sistema, cal esmentar que el nombre de diputats en un sistema amb múltiples parlaments és una qüestió que ha estat abordada pel pensament federal, principalment des d'una perspectiva numèrica, però també des de la perspectiva de la legitimitat. En països com a Bèlgica, amb la progressiva federalització produïda per la creació de comunitats i regions amb parlaments i amb governs propis, es va posar sobre la taula la necessitat de reduir tant el nombre de parlamentaris del Parlament federal belga com de ministres del Govern federal, i efectivament així es va fer. Al Regne Unit, quan es va instaurar el Parlament escocès es van redefinir les circumscripcions electorals per a l'elecció de la Cambra dels Comuns per a mitigar la sobre-representació que tenien els ciutadans escocesos. A Espanya, la creació de disset parlaments autonòmics no ha portat a la reducció del nombre de parlamentaris de les Corts Generals. El nombre de diputats s'ha mantingut invariable en 350, tot i que la Constitució espanyola en el seu article 68.1 estableix una forquilla de entre 300 i 400 diputats. I fins i tot el nombre de senadors ha augmentat perquè amb l'augment de la població s'incrementen el nombre de senadors designats pels parlaments autonòmics.

Un altre debat és el de la legitimitat dels diputats escollits a circumscripcions dels territoris dotats d'autonomia política per a votar assumptes generals sobre els que el seu territori té una normativa pròpia. És el que es coneix al Regne Unit de la Gran Bretanya i d'Irlanda del Nord amb el nom de "West Lothian question": quin és el paper que han de tenir, per exemple, els diputats escocesos a la Cambra dels Comuns quan voten lleis que no s'apliquen a Escòcia? Aquesta qüestió afecta als països amb un federalisme asimètric. A Espanya aquesta qüestió s'ha formulat quan s'ha votat, per exemple, el finançament autonòmic de règim comú. Quin ha de ser el paper dels diputats bascos i navarresos al Congrés dels Diputats quan en els seus territoris tenen un règim foral de finançament?

Però a Espanya no s'ha articulat un vertader debat polític-jurídic en termes de federalisme sobre el nombre de parlamentaris de les Corts Generals ni sobre la intervenció de determinats diputats en assumptes que no afecten el territori on han estat escollits.